

A honvédelmi miniszter

...../2013. (...) HM

r e n d e l e t e

a katonai feladat végrehajtása közben elvégezhető egészségügyi tevékenységekről, és az ehhez szükséges egészségügyi szakirányú szakmai továbbképzésekről

A honvédek jogállásáról szóló 2012. évi CCV. törvény 238. § (3) bekezdés *b)* pontjában kapott felhatalmazás alapján, figyelemmel a 77. § (5) bekezdésére, a honvédelemről és a Magyar Honvédségről, valamint a különleges jogrendben bevezethető intézkedésekről szóló 2011. évi CXIII. törvény egyes rendelkezéseinek végrehajtásáról szóló 290/2011. (XII. 22.) Korm. rendelet 2. § (1) bekezdésében meghatározott feladatkörömben eljárva – az egyes miniszterek, valamint a Miniszterelnökséget vezető államtitkár feladat- és hatásköréről szóló 212/2010. (VII. 1.) Korm. rendelet 41. § *d)* pontjában meghatározott feladatkörében eljáró emberi erőforrások miniszterével egyetértésben – a következőket rendelem el:

1. § A rendelet alkalmazásában

a) egészségügyi képesítésű műveleti katona (a továbbiakban: EKMK): polgári egészségügyi végzettséggel, szakképesítéssel rendelkező katona, aki e rendelet szerinti egészségügyi szakkiképzés révén, Magyarországon és külföldön a békeműveletek során és műveleti területeken végrehajtott, valamint egyéb okból elrendelt katonai tevékenységek közben bekövetkezett különböző sérülések, betegségek felismerésére, a harctéri sebesültellátásra, az életmentő feladatok végrehajtására alkalmas, és az 1. mellékletben meghatározott egészségügyi tevékenységeket végezheti,

b) harctéri életmentő katona (a továbbiakban: HÉK): polgári egészségügyi szakképesítéssel nem rendelkező katona, aki e rendelet szerinti alapszintű egészségügyi szakkiképzés révén elsajátított képességével Magyarországon különleges jogrend esetén elrendeltek szerint, valamint külföldön a békeműveletek során és műveleti területeken végrehajtott katonai tevékenységek közben bekövetkezett különböző sérülések, betegségek felismerésére, elsősegélynyújtás végrehajtására alkalmas, és a 2. mellékletben meghatározott egészségügyi tevékenységeket végezheti,

c) katona-egészségügyi egyéb diplomás: orvos, fogorvos, gyógyszerész, klinikai szakpszichológus,

d) katona-egészségügyi szakdolgozó: ápoló, szakápoló, mentőápoló, mentőtiszt, diplomás ápoló, okleveles egyetemi ápoló, asszisztens, szakasszisztens, közegészségügyi-járványügyi felügyelő,

e) katona-egészségügyi szakállomány: katona-egészségügyi szakdolgozó, katona-egészségügyi egyéb diplomás személy, akit a végzettségének, szakképesítésének megfelelő munkakörben foglalkoztatnak és a vonatkozó jogszabályokban, valamint e rendeletben meghatározottak szerint az elméleti és gyakorlati továbbképzéseken, tanfolyamokon részt vett, a vizsgakötelezettségének eredményesen eleget tett és az előírt pontokat megszerezte,

f) műveleti egészségügyi specialista (a továbbiakban: MES): polgári egészségügyi képesítéssel nem rendelkező katona, aki e rendelet szerinti egészségügyi szakkiképzés révén - a különleges műveleti helyzetet valósághűen szimuláló körülmények között elsajátított képességével - Magyarországon és külföldön, a békeműveletek során és műveleti területeken végrehajtott, valamint egyéb okból elrendelt katonai tevékenységek közben bekövetkezett

különböző sérülések, betegségek felismerésére, a harctéri sebesültellátásra, az életmentő feladatok, valamint általános egészségügyi ellátás végrehajtásra alkalmas, és a 3. mellékletben meghatározott egészségügyi tevékenységeket végezheti.

2. § (1) A HÉK egészségügyi szakkiképzés 10 napos tanfolyam rendszerű szakkiképzés keretében, magyar nyelven, legfeljebb 15 fő részvételével valósul meg. A szakkiképzési idő magába foglalja az elméleti és gyakorlati foglalkozásokat, valamint a tanfolyamközi- és záróvizsgát.

(2) A HÉK egészségügyi szakkiképzés követelményeit a 2. melléklet tartalmazza.

(3) A HÉK egészségügyi szakkiképzés elvégzéséről az eredményes záróvizsgát követően a 4. melléklet szerinti adattartalommal magyar, más országból delegált személyek részére igény esetén angol nyelvű igazolást kell kiadni. Az abban meghatározott minősítés megjelölése: harctéri életmentő katona.

(4) Az igazolás alapján a tevékenység a záróvizsga időpontjától számított 2 évig végezhető. Az igazolás érvényessége egy ötnapos tanfolyam 2. mellékletben meghatározott követelményeinek eredményes teljesítése esetén újabb 2 évre meghosszabbítható.

3. § (1) A HÉK egészségügyi szakkiképzésen való részvétel feltételei:

a) a jelölt közvetlen szolgálati előjárójához írásban benyújtott részvételi szándéknyilatkozata,

b) egységes alapkiképzésen vagy a nem katonai oktatási intézményben végzett tiszti, altiszti állományba vett személyek részére szervezett tanfolyamrendszerű felkészítésen való részvétel,

c) a honvédelmi szervezet állományában eltöltött legalább 6 hónap szolgálati viszony,

d) a honvédelmi szervezet parancsnokának javaslata,

e) az egészségi alkalmassági kategóriákat meghatározó, a honvédek alkalmassági feltételeit meghatározó HM rendeletben előírt egészségi, pszichikai és fizikai alkalmasság.

(2) Más országból vagy rendvédelmi szervezettől delegált résztvevők esetén a feltételeket a delegálóval kötött külön megállapodás tartalmazza.

4. § (1) A MES egészségügyi szakkiképzés 26 hetes tanfolyam rendszerű szakkiképzés keretében, magyar nyelven, nemzetközi szakkiképzés esetében angol nyelven, legfeljebb 10 fő részvételével, igény szerint több ütemben kerül végrehajtásra. A szakkiképzés magába foglalja az elméleti és gyakorlati foglalkozásokat, valamint a tanfolyamközi és a záróvizsgát.

(2) A MES egészségügyi szakkiképzés követelményeit a 3. melléklet tartalmazza.

(3) A MES egészségügyi szakkiképzés sikeres elvégzéséről, az eredményes záróvizsgát követően a 4. melléklet szerinti adattartalommal magyar, nemzetközi szakkiképzés esetén angol nyelvű igazolást kell kiadni. Az abban meghatározott minősítés megjelölése: műveleti egészségügyi specialista.

(4) Az igazolás alapján a tevékenység a záróvizsga időpontjától számított 2 évig végezhető. Az igazolás egy kéthetes tanfolyam 3. mellékletben meghatározott követelményeinek eredményes teljesítése esetén újabb 2 évre meghosszabbítható.

(5) Az igazolás érvényessége a két hetes tanfolyam elvégzése nélkül szolgálati érdekből egy alkalommal, további 6 hónappal meghosszabbítható. Ennek leteltét követően csak a (4) bekezdésben meghatározott feltételek teljesítése esetén hosszabbítható meg az igazolás érvényessége.

(6) Más országból vagy rendvédelmi szervezettől delegált résztvevők szakkiképzésének feltételeire vonatkozóan az e rendeletben foglaltakon kívül, a delegáló ország vagy szervezet által, továbbá a nemzetközi egyezményekben meghatározottakat is irányadónak kell tekinteni.

(7) A MES által, katonai feladat végrehajtása közben közreműködő személyeken, Magyarországon és külföldön békeműveletek során és műveleti területen, valamint egyéb

okból elrendelt katonai tevékenységek közben alkalmazható hatóanyagok listáját az 5. melléklet tartalmazza.

(8) A MES egészségügyi szakkiképzésen való részvétel alapfeltétele a 3. §-ban foglaltakon túl

a) érettségi, de legalább középfokú végzettség,

b) a különleges műveleti beosztást betöltők esetén a Honvéd Vezérkar főnökének intézkedésében meghatározott különleges műveleti kiválasztó alapképzés sikeres végrehajtása,

c) nemzetközi tanfolyam esetén katonai szakanyaggal bővített, legalább alapfokú, önálló nyelvhasználói szintű angol nyelvismeret, vagy angol nyelvű szintfelmérő vizsga teljesítése.

5. § (1) Az EKMK egészségügyi szakkiképzés tanfolyamrendszerben, magyar nyelven, nemzetközi szakkiképzés esetén angol nyelven, legfeljebb 10 fő részvételével, igény szerint több ütemben kerül végrehajtásra. A szakkiképzés magába foglalja az elméleti és gyakorlati foglalkozásokat, valamint a záróvizsgát.

(2) Az EKMK egészségügyi szakkiképzés követelményeit az 1. melléklet tartalmazza.

(3) Az EKMK egészségügyi szakkiképzés sikeres elvégzéséről, az eredményes záróvizsgát követően a 4. melléklet szerinti adattartalommal magyar, nemzetközi szakkiképzés esetén angol nyelvű igazolást kell kiadni. Az abban meghatározott minősítés megjelölése: egészségügyi képesítésű műveleti katona, a szakkiképzés tematikája szerinti külön megnevezéssel.

(4) Az igazolás alapján a tevékenység a záróvizsga időpontjától számított 5 évig végezhető, amely szintentartó, ismeretbővítő tanfolyam követelményeinek eredményes teljesítése esetén újabb 5 évre meghosszabbítható.

(5) Az igazolás érvényessége a (4) bekezdésben meghatározott tanfolyam elvégzése nélkül szolgálati érdekből egy alkalommal, további 6 hónappal meghosszabbítható. Ennek leteltét követően csak a (4) bekezdésben meghatározott feltételek teljesítése esetén hosszabbítható meg az igazolás érvényessége.

(6) Más országból és rendvédelmi szervezettől delegált résztvevők EKMK szakkiképzésének feltételeire a 4. § (6) bekezdését kell alkalmazni.

(7) Az EKMK egészségügyi szakkiképzésen való részvétel alapfeltétele nemzetközi tanfolyam esetén a 3. § (1) bekezdés a), b), d) és e) pontjában foglaltakon túl a katonai szakanyaggal bővített, legalább alapfokú, önálló nyelvhasználói szintű angol nyelvismeret, vagy angol nyelvű szintfelmérő vizsga teljesítése.

6. § (1) A katona-egészségügyi szakdolgozók szakmacsoportos továbbképzésére és szakkiképzésre a Magyar Honvédség (a továbbiakban: Honvédség) által fenntartott egészségügyi intézményt és szervezeteket jelölöm ki. A katona-egészségügyi szakdolgozók egyéb egészségügyi szakmai továbbképzésére a vonatkozó jogszabályban meghatározott intézmények is jogosultak.

(2) A katona-egészségügyi egyéb diplomások továbbképzésére és szakkiképzésére a Honvédség által fenntartott egészségügyi intézményeket és szervezeteket jelölöm ki. A katona-egészségügyi diplomások továbbképzésére a vonatkozó egészségügyi jogszabályokban meghatározott egészségügyi felsőoktatási intézmények, valamint az adott szakma szerinti országos szakmai intézmények is jogosultak.

(3) A katona-egészségügyi szakállomány számára a vonatkozó egészségügyi ágazati jogszabályban meghatározottakon túl – a katona-egészségügyi speciális képességi szintek megőrzése és fejlesztése céljából – havonta 2 munkanap távollét szakmai nap címen engedélyezhető, amely indokolt esetben összevonható.

7. § (1) Ez a rendelet 2013. július 1-jén lép hatályba.

(2) A rendelet hatálybalépése előtt hazai, továbbá nemzetközi tanfolyamon, MES szakkiképzésben részesült és eredményes záróvizsgát tett személynek, az e rendelet szerinti tevékenység végezéséhez, a 4. § (4) bekezdésében foglaltaknak megfelelően, a 3. mellékletben meghatározott követelmények alapján különbözeti vizsgát kell tennie.

(3) A (2) bekezdésben meghatározott személyek különbözeti vizsgára történő felkészítésére a 4. § (1) bekezdésben foglaltak alapján is sor kerülhet.

(4) Hatályát veszti a katonai feladat végrehajtása közben elvégezhető egészségügyi tevékenységek és ezek elvégzéséhez szükséges szakkiképzés követelményeiről szóló 15/2012. (VII. 30) HM rendelet.

Budapest, 2013. június - n

Hende Csaba

Az EKMK egészségügyi szakkiképzésének követelményei, képességei és tevékenységi köre

1. Az EKMK az ágazati jogszabályokban meghatározott egészségügyi szakirányú szakmai továbbképzések eredményes elvégzése, érvényes működési nyilvántartás birtokában, valamint az egyéb előírt feltételeknek való megfelelés esetén és e mellékletben meghatározott követelmények maradéktalan teljesítése esetén végezheti tevékenységét.
2. A katona-egészségügyi szakdolgozók a vonatkozó egészségügyi ágazati jogszabályokban meghatározott kompetenciák birtokában, valamint a MES szakkiképzés e rendelet 3. mellékletében kiemelt, különösen az alábbi képességek elsajátítására kötelezettek és ennek birtokában végezhető tevékenységek végrehajtására jogosultak.
 - 2.1. Perifériás vénabiztosítás parenterális folyadékpótláshoz.
 - 2.2. Intraosseális folyadékbevitel katonai feladat végrehajtása közben.
 - 2.3. Feszülő PTX esetén mellkasi tüdtenzionálás katonai feladat végrehajtása közben.
3. A katona-egészségügyi szakdolgozók a vonatkozó jogszabályokban foglaltak, valamint a szakképesítésük és a szakkiképzésük során elsajátítottak alapján, a testi épség és az élet megóvására irányulóan, orvosi elrendelés nélkül, önállóan jogosultak különböző hatóanyagú gyógyszerkészítmények adagolására.
4. Az orvosok, fogorvosok és a mentőtisztek végzettségük, szakképesítésük, felkészültségük és a működési tevékenységi engedélyükben meghatározottak szerint, valamint a szakkiképzésen elsajátítottak alapján jogosultak a katonai feladat végrehajtása során önállóan egészségügyi ellátást nyújtani.

A HÉK egészségügyi szakkiképzésének követelményei, képességei és tevékenységi köre

1. A HÉK e mellékletben meghatározott követelmények maradéktalan teljesítése esetén végezheti tevékenységét.
2. A HÉK az egészségügyi szakkiképzésen elsajátított ismeretek alapján képes:
 - 2.1. a katonai tevékenységek során a tanult egészségügyi ismereteket önállóan vagy szakirányítással alkalmazni és a szakkiképzésben aktívan részt venni,
 - 2.2. az egészségügyi szakállománnyal együttműködni,
 - 2.3. munka- és tűzvédelemi rendelkezéseket ismerni és alkalmazni,
 - 2.4. az általa elvégzett beavatkozásokról dokumentációt vezetni.
3. A HÉK az egészségügyi szakkiképzésen elsajátított ismeretei alapján önálló vagy az egészségügyi szakállomány döntése alapján végzett tevékenysége során:
 - 3.1. a rendszeresített elsősegélynyújtó felszereléseket ismeri és alkalmazza,
 - 3.2. önállóan elsősegélyt nyújt, valamint a sérülteket/betegeket szaksegélyre előkészíti,
 - 3.3. a sérültosztályozás alapjait ismeri, alkalmazza,
 - 3.4. a sérült mentési technikákat ismeri és alkalmazza, MEDEVAC segítséget kér,
 - 3.5. az emberi test felépítését és működését alapszinten ismeri,

- 3.6. a sérült/beteg személy vizsgálatának menetét alapszinten ismeri és alkalmazza,
- 3.7. az elsősegély szintű vérzéscsillapítási folyamatokat ismeri és alkalmazza,
- 3.8. a különböző sebellátásokat elsősegélynyújtás szintjén ismeri és alkalmazza,
- 3.9. a kivérzéses sokkos állapotot felismeri, alapszintű ellátást biztosít,
- 3.10. a különböző testrészek sérüléseit felismeri, és alapszintű ellátást biztosít,
- 3.11. a csont és ízületi sérüléseket felismeri, és alapszintű ellátást biztosít,
- 3.12. a gyakoribb mérgező növények okozta betegségeket felismeri, és alapszintű ellátást biztosít,
- 3.13. a veszélyes állatok csípése, harapása, marása okozta betegségeket, sérüléseket felismeri, és alapszintű ellátást biztosít,
- 3.14. a pszichológiai rendellenességeket alapszinten felismeri, ellátja és a katonatársakat pszichésen támogatja,
- 3.15. a hő- és hidegártalmakat felismeri, és alapszintű ellátást biztosít,
- 3.16. az atom – nukleáris – vegyi – biológiai (a továbbiakban: ABV) fegyverek által okozott sérüléseket felismeri, és alapszintű ellátást biztosít,
- 3.17. a rendszeresített auto-injektorokat ismeri és alkalmazza,
- 3.18. BLS szintű újraélesztést végez, az automata külső defibrillátor (AED) használatát ismeri, a biológiai halált felismeri,
- 3.19. alapszintű légút-biztosító eszközöket alkalmaz (nasopharyngealis, oropharyngealis),
- 3.20. a feszülő légmell tüneteinek, panaszainak észlelése esetén az érintett oldalon mellkas-tű-detenzionálást végez.
- 3.21. a perifériás folyadékpótlás menetét ismeri és alkalmazza, az aszepszis-antiszepszis fogalmát ismeri,
- 3.22. perifériás vénát biztosít (kanüllel), melynek során feladata:
 - 3.22.1. a perifériás vénás beviteli hely biztosítása (hatóanyag tartalom nélküli krisztalloid infúzió érpályába juttatásához),
 - 3.22.2. optimális beviteli hely kiválasztása, sérüléstől függően,
 - 3.22.3. optimális folyadékaáramlást biztosító kanül behelyezése, rögzítése,
 - 3.22.4. nem várt esemény felismerése, elhárítása a behelyezés során (extravasatio, értévesztés),
 - 3.22.5. perifériás véna kanül átjárhatóságának biztosítása és/vagy lezárása,
 - 3.22.6. a véna környékében lévő terület ellenőrzése (ideértve a beszúrási pontot is).
4. A szakkiképzési idő 10 nap. A szakkiképzés ideje magába foglalja az elméleti és gyakorlati órákat, valamint a tanfolyamközi és záróvizsgát. A gyakorlati szakkiképzés magába foglalja a demonstrációs tantermi foglalkozásokat.
5. A HÉK egészségügyi szakkiképzés vizsgarendje:
 - 5.1. a jelölteknek tanfolyamközi vizsgát kell tenniük,
 - 5.2. a záróvizsgára bocsátás feltételei:
 - 5.2.1. a tanfolyam maradéktalan letöltése,
 - 5.2.2. az elméleti és gyakorlati foglalkozásokon hiányzás nélküli részvétel,
 - 5.2.3. elháríthatatlan ok miatt, a szituációs és perifériás vénabiztosítás gyakorlati foglalkozások teljesítésének kivételével egy nap igazolt hiányzás megengedett,
 - 5.2.4. a tanfolyamközi vizsga és az előírt gyakorlat teljesítése,
 - 5.3. a tanfolyamközi vizsga:
 - 5.3.1. írásbeli vizsga, melynek kérdéseit a tanfolyam keretén belül leadott tananyag és az önálló feldolgozásként meghatározott ismeretanyag képezi,
 - 5.3.2. az írásbeli feladatlapot megoldó kulcs alapján kell értékelni,
 - 5.4. a záróvizsga tartalma:
 - 5.4.1. gyakorlattal egybekötött szóbeli vizsga, melynek szituációs feladatait a

- tanfolyam keretén belül bemutatott és gyakoroltatott ismeretanyag képezi,
- 5.5. a záróvizsga értékelése:
- 5.5.1. a gyakorlati-szóbeli vizsgát az ellenőrző lista alapján kell értékelni, „megfelelt”, illetve „nem megfelelt” minősítéssel,
- 5.5.2. „nem megfelelt” értékelés esetén a tanfolyam elvégzéséről igazolást kiállítani nem lehet,
- 5.5.3. a jelölt sikertelen záróvizsga vagy egyéb igazolt távollét esetén, legfeljebb egy alkalommal a tanfolyamra ismételten beiskolázható.
- 5.6. a záróvizsgára vonatkozó egyéb rendelkezéseket a Vizsgaszabályzat tartalmazza.

3. melléklet a .../2013. (... ..) HM rendelethez

A MES egészségügyi szakkiképzésének követelményei, képességei és tevékenységi köre

1. A MES e mellékletben meghatározott követelmények maradéktalan teljesítése esetén végezheti tevékenységét.
2. A MES az egészségügyi szakkiképzésen elsajátítottak alapján képes:
 - 2.1. a kiképzésben aktívan részt venni, a katonai feladatok során a képzési követelményekben meghatározottak szerinti tevékenységeket önállóan, illetve együttműködőként elvégezni,
 - 2.2. az egészségügyi szakállománnyal és társszervekkel együttműködni, az akut egészségkárosodást szenvedett, a katonai feladatban közvetlenül résztvevő személyek állapotát stabilizálni, megfigyelni és a sebesült kiürítést végző részére a betegről referálni,
 - 2.3. munka- és tűzvédelmi rendelkezéseket ismerni és alkalmazni,
 - 2.4. az általa elvégzett beavatkozásokról dokumentációt vezetni.
3. A MES az egészségügyi szakkiképzésen elsajátított ismeretei és önálló vagy az egészségügyi szakállomány döntése alapján végzett tevékenysége során:
 - 3.1. a munkavédelem és környezetvédelem területén:
 - 3.1.1. az aszepszis, antiszepszis szabályait betartja,
 - 3.1.2. a biztonságos munkavégzés tárgyi, személyi előírásait alkalmazza,
 - 3.1.3. az egyéni védőeszközöket alkalmazza,
 - 3.1.4. az egészségügyi és egyéb segéd-anyagok tárolását az előírásoknak megfelelően biztosítja,
 - 3.1.5. a szelektív hulladékgyűjtés szabályait alkalmazza,
 - 3.1.6. a veszélyes anyagot és hulladékot kezeli,
 - 3.1.7. a környezetvédelmi előírásokat betartja.
 - 3.2. az egészségügyi megelőző tevékenység területén:
 - 3.2.1. a fertőző megbetegedések gyanú jeleit, jellemző tüneteit felismeri,
 - 3.2.2. a fertőző betegség terjedési módját felismeri,
 - 3.2.3. a fertőző betegségek továbbterjedését megakadályozó intézkedéseket fogantatosít,
 - 3.2.4. a fertőző betegek járványügyi elkülönítését végrehajtja,
 - 3.2.5. a fertőző betegek környezetében szükséges fertőtlenítő eljárásokat elvégzei,
 - 3.2.6. a járványokat alapszinten vizsgálja ki,
 - 3.2.7. a tábori élet higiénés szabályrendszerét alkalmazza,
 - 3.2.8. az étel- és ételszerhigiéné alapvető rendszabályait ismeri és alkalmazza,
 - 3.2.9. a víznyerés, víztisztítás higiénés szabályait alapszinten ismeri és alkalmazza.

- 3.3. az első ellátás-elsősegélynyújtás területén:
- 3.3.1. a helyszín körülményeiről tájékozódik, biztonságosságát felméri,
 - 3.3.2. CABDE megközelítést alkalmazza (keringés, légút, légzés), tájékozódó állapotfelmérést végez,
 - 3.3.3. az életmentő beavatkozást igénylő tüneteket felismeri,
 - 3.3.4. segítséget hív,
 - 3.3.5. az ellátás menetét és minőségét a taktikai helyzethez igazítja,
 - 3.3.6. a sérültet/beteget állapotának megfelelő testhelyzetbe hozza,
 - 3.3.7. képességeinek megfelelően életmentő beavatkozásokat végez,
 - 3.3.8. újraélesztést végez (xBLS/xPBL – AED),
 - 3.3.9. képességeinek megfelelően eszméletlen sérültnél/betegnél eszközzel és eszköz nélkül légutat biztosít,
 - 3.3.10. az elsődleges beavatkozásokat megkezdja/elvégezi:
 - 3.3.10.1. zavart tudatú sérültnél/betegnél,
 - 3.3.10.2. fájdalomról panaszkodó sérültnél/betegnél,
 - 3.3.10.3. nehézlégzéssel küszködő sérültnél/beteg esetén,
 - 3.3.10.4. görcsroham alatt és után,
 - 3.3.10.5. beszédzavar, végtaggyengeség esetén,
 - 3.3.10.6. sokkos állapotú sérültnél/betegnél,
 - 3.3.10.7. mérgezés gyanúja esetén,
 - 3.3.10.8. elektromos balesetet szenvedett sérültnél/betegnél,
 - 3.3.10.9. ABV-sérült esetén.
 - 3.3.11. a vérzéscsillapítási eljárásokat elsősegély szinten ismeri és alkalmazza,
 - 3.3.12. a hő- és hideghatás okozta sérüléseket alapszinten ellátja,
 - 3.3.13. elsődleges sebellátást végez,
 - 3.3.14. a kötözési eljárásokat alapszinten ismeri és alkalmazza,
 - 3.3.15. a rándulásokat, ficamokat, töréseket rögzíti,
 - 3.3.16. a sérültet/beteget szakszerűen mozgatja, műfogásokat alkalmaz,
 - 3.3.17. ujjbegyből vércukorszint meghatározásra vért vesz,
 - 3.3.18. meghatározott esetekben vizeletmintát gyorseszttel vizsgál és értékeli,
 - 3.3.19. a biológiai halál alapvető ismérveit felismeri,
 - 3.3.20. a tömeges sérült ellátásban közreműködik,
 - 3.3.21. a sérült/beteg szállításra történő előkészítését végzi.
- 3.4. a logisztikai eljárások, sérült/betegszállítás területén:
- 3.4.1. egészségügyi logisztikai feladatokat végez,
 - 3.4.2. rádió forgalmaz,
 - 3.4.3. az ellátó, kiürítő team-et riasztja (MEDEVAC; CASEVAC),
 - 3.4.4. sérültet/beteget egészségügyi szolgálatnak átad,
 - 3.4.5. egészségügyi szervekkel együttműködik,
 - 3.4.6. képességi szintjének megfelelően a sérült/beteg szállíthatóságát megítéli, a sérültet/beteget állapotának megfelelően pozicionálja, mobilizálja,
 - 3.4.7. a betegrögzítő és szállító eszközöket alkalmazza,
 - 3.4.8. a sérültet/beteget kíséri.
- 3.5. az állapotfelmérés területén:
- 3.5.1. a baleseti mechanizmust felismeri,
 - 3.5.2. a sérült/beteg környezetét, aktuális állapotát, helyzetét a helyszínen értékeli,
 - 3.5.3. alapszintű állapotfelmérést végez (MS/LOC-ABC),
 - 3.5.4. célzott, részletes sérült/betegvizsgálatot végez,
 - 3.5.5. kérdezési algoritmust alkalmaz,
 - 3.5.6. anamnézist, heteroanamnézist vesz fel,

- 3.5.7. az életveszélyt felismeri,
- 3.5.8. a veszélyeztető állapotot felismeri,
- 3.5.9. a tudat- és eszméletzavarokat (AVPU, GCS) felismeri,
- 3.5.10. a keringési paramétereket észleli és értékeli,
- 3.5.11. légzési paramétereket észleli, légzési elégtelenséget, légzészavart felismeri,
- 3.5.12. testhőmérsékletet mér,
- 3.5.13. a magatartás- és beszédzavart, végtaggyengeséget felismeri,
- 3.5.14. az érzékszervek működését megfigyeli,
- 3.5.15. a bőr, a hajás fejbőr állapotát és elváltozásait megfigyeli,
- 3.5.16. a fájdalom életet veszélyeztető, fenyegető jellegét felismeri,
- 3.5.17. a kóros testváladékokat felismeri,
- 3.5.18. a sérült/beteg vezető panaszait értékeli,
- 3.5.19. az életet veszélyeztető, fenyegető tüneteket felismeri,
- 3.5.20. az általa alkalmazható gyógyszeres terápia mellékhatásait felismeri,
- 3.5.21. a mérgezésre gyanús jeleket felismeri,
- 3.5.22. a kábítószerhatást felismeri,
- 3.5.23. az állapotváltozást monitorizálja,
- 3.5.24. a pulzoximétert alkalmazza,
- 3.5.25. a helyszíni diagnosztikát segítő gyorsteszteket használja.
- 3.6. a mentés – mentéstechnika területén:
 - 3.6.1. a mentéstechnikai berendezések üzemképességét biztosítja,
 - 3.6.2. a mentéstechnikai eszközök, műszerek hibáit felismeri,
 - 3.6.3. a készenléti felszereléseket ismeri, utántölti,
 - 3.6.4. a mentéstechnikai műfogásokat ismeri és alkalmazza,
 - 3.6.5. a védősisakot a sérült fejéről, illetve a sérült ruházatát szakszerűen eltávolítja,
 - 3.6.6. újraélesztést végez (xBLS/xPBLIS-AED),
 - 3.6.7. félautomata defibrillátort alkalmaz,
 - 3.6.8. sürgősségi esetekben eszközös légútbiztosítást végez:
 - 3.6.8.1. oropharingeális tubust behelyez,
 - 3.6.8.2. nasopharingeális tubust vezet be,
 - 3.6.8.3. szupraglottikus légútbiztosító eszközt alkalmaz,
 - 3.6.8.4. laryngotracheális tubust alkalmaz,
 - 3.6.9. feszülő légmell esetén tű-detenzionálást alkalmaz,
 - 3.6.10. alapszinten oxigén terápiát alkalmaz,
 - 3.6.11. ballonos lélegeztetést végez,
 - 3.6.12. képességi szintjének megfelelően sebellátást végez,
 - 3.6.13. konikotómiát végez,
 - 3.6.14. nyakrögzítőt felhelyez,
 - 3.6.15. a kárhelyet biztosítja,
 - 3.6.16. tömeges balesetnél az első mentőegység feladatát ellátja,
 - 3.6.17. a kárhely parancsnok kéréséig sérültosztályozást végez,
 - 3.6.18. a sebesült gyűjtőhelyet kialakítja,
 - 3.6.19. a perifériás vénás injekció helyét kiválasztja,
 - 3.6.20. perifériás vénát biztosít,
 - 3.6.21. képességének megfelelően intravénásan gyógyszert, infúziós terápiát alkalmaz,
 - 3.6.22. a megfelelő beadási technikát megválasztja,
 - 3.6.23. intraosseális infúziós terápiát alkalmaz (kivéve sternális technika),
 - 3.6.24. intraosseális injekciót ad (kivéve sternális technika),
 - 3.6.25. az infúzió beadási sebességét megválasztja, túlnyomásos infúziót ad be,

- 3.6.26. az amputátumokat szakszerűen ellátja és szállítja,
- 3.6.27. a mérgezett sérültet/beteget elsődlegesen ellátja,
- 3.6.28. a perifériás vénakanült ideiglenesen lezárja,
- 3.6.29. a sokktalanításban részt vesz,
- 3.6.30. együttműködőként ALS-ben közreműködik,
- 3.6.31. együttműködőként intubálásnál asszisztál,
- 3.6.32. együttműködőként infúziót és perfúziót működtet,
- 3.6.33. együttműködőként a gyomormosásnál segédkezik.
- 3.7. a szülészet területén:
 - 3.7.1. a helyszíni szülésvezetés feltételeit megteremti, a szülönőt a szülésre előkészíti,
 - 3.7.2. szükség esetén, a helyszínen a szülést levezeti,
 - 3.7.3. újszülött első ellátását elvégzi.
- 3.8. az állattenyésztés – állategészségügy területén:
 - 3.8.1. a munkakutyák alapszintű állategészségügyi ellátását biztosítani,
 - 3.8.2. a zoonózisokat alapszinten felismerni.
- 4. A szakkiképzési idő 26 hét. A szakkiképzés ideje magába foglalja az elméleti és gyakorlati órákat, valamint a tanfolyamközi vizsgákat és a záróvizsgát. A gyakorlati szakkiképzés magába foglalja a demonstrációs tantermi, élőszövetes (életmentő beavatkozások oktatása állaton), valamint humán invazív (krisztalloid infúzió perifériás vénás bekötése) beavatkozásokkal kiegészített gyakorlati foglalkozásokat.
 - 4.1. A MES egészségügyi szakkiképzés vizsgarendje:
 - 4.1.1. sikertelen tanfolyamközi vizsgák esetén a vizsgázó pótvizsgát tehet,
 - 4.1.2. amennyiben a tanfolyamról a jelölt öt kiképzési napnál többet hiányzik, záróvizsgára nem bocsátható,
 - 4.1.3. a záróvizsga részei:
 - 4.1.3.1. írásbeli vizsga,
 - 4.1.3.2. napi betegellátás gyakorlati vizsga,
 - 4.1.3.3. taktikai harctéri sérültellátás gyakorlati vizsga.

4. melléklet a .../2013. (... ..) HM rendelethez

.....
(a vizsgát szervező intézmény bélyegzője)

Törzslap száma:/20.....

IGAZOLÁS

Név:.....

aki 19..... év hó napján született,

(anyja neve:)

a által kijelölt vizsgabizottság előtt

20..... év hó napján eredményes vizsgát tett

életmentő katona (HÉK)

műveleti egészségügyi specialista (MES)

egészségügyi képesítésű műveleti katona (EKMK) kategória (a szakkiképzés tematikája szerint)

ismeretekből.

....., 20.... év hó-n

.....
a vizsgabizottság elnöke

.....
az egészségügyi szakkiképzés végrehajtásáért
felelős személy

P. H.

5. melléklet a .../2013. (... ..) HM rendelethez

**A MES által, katonai feladat végrehajtása közben közreműködő személyeken,
Magyarországon és külföldön békeműveletek során és műveleti területen, valamint
egyéb okból elrendelt katonai tevékenységek közben – a hatások, mellékhatások,
indikációk, kontraindikációk, adagolás, gyógyszer-interakciók megfelelő ismeretében –
alkalmazható hatóanyagok listája**

1. intravénásan adható infúziós oldatok:
 - 1.1. elektrolit oldatok,
 - 1.2. hidroxethylkeményítő oldatok (kivéve: hyperosmolaris oldatok),
 - 1.3. glucosum 40% injekció és infúzió (20%-ra hígítva).
2. gyógyszerek:
 - 2.1. kardiális stimulánsok (kivéve szívglikozidok): epinephrine 0,3 mg tartalmú auto-injektor im. (amennyiben nem elérhető, 0,3 mg epinephrine im.).
 - 2.2. opioidok: morhium hydrochloricum 10 mg auto-injektor im. (összesen maximum háromszor alkalmazható egy betegnél, legalább 30 perces időközökkel).
 - 2.3. fájdalom- és lázcsillapítók:
 - 2.3.1. acetylsalicilsav és kombinációi per os.,
 - 2.3.2. metamizole sodium per os.,
 - 2.3.3. paracetamol és kombinációi per os.
 - 2.4. torokfertőtlenítő antiszeptikus tabletták, spray és oldat formátumok
 - 2.5. helyi szájkezelésre szolgáló oldatok
 - 2.6. bélműködés funkcionális zavaraira ható szerek:
 - 2.6.1. drotaverine per os.,
 - 2.6.2. hioscyn per os.,
 - 2.6.3. simethicone per os.
 - 2.7. béladszorbensek:
 - 2.7.1. orvosi aktív szén per os.,
 - 2.7.2. bismuth-készítmények per os.,
 - 2.7.3. diosmectite per os.
 - 2.8. orális só pótló készítmények
 - 2.9. diarrhoea ellenes microorganizmusok per os.
 - 2.10. mucolyticumok:
 - 2.10.1. acetylcysteine per os.,

- 2.10.2. bromhexine per os.,
- 2.10.3. carbocisteine per os.,
- 2.10.4. ambroxol per os.
- 2.11. köhögéscsillapítók, kivéve kombinációk expektoránsokkal:
 - 2.11.1. butamirate per os.,
 - 2.11.2. prenoxdiazine per os.
- 2.12. antacidumok: egyszerű só kombinációk per os.
- 2.13. peptikus fekély és GERD gyógyszerei:
 - 2.13.1. ranitidine per os.,
 - 2.13.2. famitidine per os.,
 - 2.13.3. omeprasole per os.
 - 2.13.4. pantoprazole per os.
- 2.14. bélmozgást csökkentő szerek: loperamide per os.
- 2.15. hányáscsillapítók és émelygés elleni szerek:
 - 2.15.1. ondansetron végbélkúp, per os.,
 - 2.15.2. metoclopramide per os., im., iv.
- 2.16. NSAID szerek:
 - 2.16.1. diclofenac per os., lokálisan (kenőcs, gél, tapasz stb.),
 - 2.16.2. ibuprofen per os.,
 - 2.16.3. naproxen per os.,
 - 2.16.4. ketoprofen lokálisan.
- 2.17. helyi érzéstelenítők: lidocaine 1% kizárólag lokális használatra
- 2.18. lokális antihisztaminok: dimetindene
- 2.19. szisztémás antihisztaminok:
 - 2.19.1. dimetindene per os.,
 - 2.19.2. chloropyramine per os.,
 - 2.19.3. cetirizine per os.,
 - 2.19.4. loratadine per os.
 - 2.19.5. desloratadine per os.
 - 2.19.6. levocetirizine per os.
- 2.20. glucocorticoidok:
 - 2.20.1. methylprednisolone iv.,
 - 2.20.2. prednisolone iv.
- 2.21. vitaminok:
 - 2.21.1. pyridoxine B6 per os.,
 - 2.21.2. ascorbic acid C per os.,
 - 2.21.3. B komplex per os.,
 - 2.21.4. multivitaminok (+ásványi anyagok) per os.
- 2.22. ásványi anyagok:
 - 2.22.1. calcium per os.
 - 2.22.2. magnesium per os.
- 2.23. gomba ellenes lokális készítmények:
 - 2.23.1. clotrimazole
 - 2.23.2. ketoconazole
 - 2.23.3. tolnaftate
 - 2.23.4. sodium parachlorbenzoate, zinc oxide
- 2.24. antiseptikumok, fertőtlenítők:
 - 2.24.1. povidone-iodine
 - 2.24.2. hydrogen peroxide
 - 2.24.3. sodium hypochlorite

- 2.25. hámosítók:
 - 2.25.1. dexpanthenol lokálisan,
 - 2.25.2. egyéb lokálisan.
- 2.26. chemotherapeutikumok lokális használatra:
 - 2.26.1. silver sulfadiazine,
 - 2.26.2. aciclovir,
 - 2.26.3. epervudine.
- 2.27. béta 2 adrenerg receptor agonisták
 - 2.27.1. salbutamol aerosolban,
 - 2.27.2. terbutaline aerosolban,
 - 2.27.3. fenoterol aerosolban.
- 2.28. ACE inhibitorok önmagukban: captopril 12,5 mg per os.
- 2.29. systemás antibacterialis szerek és protozoon-ellenes szerek:
 - 2.29.1. amoxicillin + klavulánsav per. os.,
 - 2.29.2. azithromycin per os.,
 - 2.29.3. levofloxacin vagy moxifloxacin per os.,
 - 2.29.4. ciprofloxacin per os.,
 - 2.29.5. clindamycin per os.,
 - 2.29.6. doxycyclin per os.,
 - 2.29.7. metronidazole per os.,
 - 2.29.8. ceftriaxone 2g iv.,
 - 2.29.9. amoxicillin + klavulánsav 1,2g iv.
- 2.30. antibiotikumok lokális használatra:
 - 2.30.1. primycin sulfate, lidocaine,
 - 2.30.2. mupirocin.
- 2.31. malária elleni szerek:
 - 2.31.1. mefloquine per os.
 - 2.31.2. proguanil+atovaquone per os.
- 2.32. szemészeti, fül-orr-gégészeti készítmények:
 - 2.32.1. ciprofloxacin szem- és fülcsepp,
 - 2.32.2. sulfonamide szemkenőcs.
- 2.33. lokális orr-oedema csökkentők:
 - 2.33.1. oxymetazoline orrcsepp,
 - 2.33.2. xylometazoline orrcsepp.
- 2.34. aranyér és analis fissura elleni szerek lokális használatra:
 - 2.34.1. lidocaine kenőcs,
 - 2.34.2. procaine végbélkúp és kenőcs,
 - 2.34.3. bismuth készítmény, kombinációk végbélkúp és kenőcs.
- 2.35. anxiolyticumok
 - 2.35.1. alprazolam 0,25 mg per os.,
 - 2.35.2. diazepam rectalis oldat.
- 2.36. szívbetegségben alkalmazott értágítók: glyceryl trinitrate aerosolban
- 2.37. antidotumok: naloxon iv.
- 2.38. hypophysis hátsó lebeny hormonok: oxytocin im., iv.